Ч. 100. Чернівцї, середа дня 8. (10.) мая 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Сумна вість прийшла з Відня, що нинї 19-го с. м. рано о годинї три чверти на сему помер рідний брат нашого цїсаря

АРХИКНЯЗЬ КАРОЛЬ ЛЮДВИК.

Вже вчера за дня телєґрами доносили, що стан здоровля достойного Архикнязя погіршив ся. Він занедужав на нежит кишок, лежав хорий зовсїм короткий час, а нинї рано на превеликий смуток цїсарскої родини і австрийских горожан переставив ся. Великі товпи народу облягали вчера палату Архикнязя у Відни, вижидаючи із співчутєм вістий про стан здоровля цїсаревого брата.

Сеї ночи о 1-ій годинї приїхав до палати Архикнязя Є. В. цїсар і зараз удав ся до вмираючого брата. В ночи наспіло апостольске благословенє для Архикнязя з Риму. Родина єго зібрала ся в палатї. О год. $\frac{1}{2}$ 10 рано приїхав син Архикнязь Франц Фердинанд, і застав свого старенького батька вже нeживого.

Архикнязь Кароль-Людвик (Йосиф Мария), ґенерал кавалєриї, уродив ся 30. липня 1833, і звінчаний був по раз третий 23. липня 1873 з Мариєю Тересою (Імакулятою), інфанткою портуґальскою, урод. 24. серпня 1855. — Дїти з другого подружя суть: Франц-Фердинанд, архикнязь d'Este, ґенерал-майор, урод. 18. грудня 1863; Отто (Франц Иосиф), полковник гузарів, урод. 21. квітня 1865, звінчаний 2. жовтня 1886 з Мариєю Иосифою, княгинею саскою; Фердинанд (Кароль Людвик), капітан, урод. 27. грудня 1868; Марґарета (Софія) урод. 13. мая 1870, звінчана 24. сїчня 1893 з Альбрехтом, князем віртемберским. — Дїти з третього подружія: Мария Анунцията урод. 31. липня 1876 і Єлисавета ур. 7. липня 1878.

Отже пок. Архикнязь Кароль Людвик прожив нецїлих 63 роки. Смерть єго сумним гомоном відібє ся в серцях всїх австрийских горожан і викличе загальне співчутє для найдостойнїйшої родини єго, котру остатними часами стрітило вже тілько нещасть.

Що нового в сьвітї?

Відколи австрийска рада державна ухвалила виборчу реформу, дають ся чути голоси, що она властиво не повинна нїчого більше ухвалювати, що найменьше нїчого важного, а то з тої простої причини, бо ухваленєм виборчої реформи засудила палата сама себе на смерть, бо там належать ще 72 нові посли. Але дивне диво: та сама палата, що через цїлих шість лїт представляла образ незвичайного безладу, замішаня і нездібности, котрій не доставало нїколи часу на ухваленє найважнїйших річий, як се пр. було з буджетом на 1895 р. — та сама палата взяла ся перед кінцем свого істнованя до полагодженя так важних справ, як реформа виборча і податкова. Товчок до тої поспішної працї, котра що правда була вже давно приготовлена у всяких комісиях, дало знов таки правительство. Оно має в тім своє вирахованє. В осени минає речинець для палати, в зимі наступлять нові вибори, а — як тепер вже говорять — слїдуюча палата буде цїлком инакше виглядати, як теперішна; прийдуть нові сили, а тим не хоче правительство повірити такі важні реформи. Теперішна-ж палата хоче з одної сторони зробити як найбільші услуги правительству, а з другої сторони хотїли би посли при слїдуючих виборах виказати ся перед виборцями якоюсь працею. Сим обставинам треба приписувати таку наглу працьовитість палати послів. Ледво ухвалено виборчу реформу, (она тепер в палатї панів), зараз таки взяли ся до ухваленя податкової реформи, а докладнїйше сказавши, устави о способі впроваджeня ухваленого вже за коалїцийного мінїстерсва кн. Віндішґреца нового податку особисто-доходового. Сим докінчила палата послів дїло, котре розпочав ще 1892 р. мінїстер фінансів др. Штайнбах за мінїстерства ґр. Таффого. З ухваленєм тої реформи потягне ся великий капітал до більшого податку. Що не вдало ся мінїстерству Буржоа в так поступовій Францияї, се вкінци удало ся в Австриї ґр. Баденїому.

В понедїлок розпочали ся наради над ґрунтовим катастром, опісля прийдуть на дневний порядок підвисшенє біржевого податку, устава о

---

1)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Кобилянськоі.

(Присьвячую своїй матери Марії з Вернерів Кобилянській).

I.

Я родила ся 29-го падолиста...

Старі люди і сонники кажуть, що сей день — день недолї. Може. Однак менї не хоче ся в то вірити. Я рада би приглянути ся кождій річи до дна, я бажала би про все ясно думати, на все ясно дивити ся; — адже кожда проява має свої причини і наслїдки, все підлягає строгим законам, лише ми не дуже на се зважаємо. Ми не дуже доходимо причин деяких прояв, що дали би ся нераз змінити на добре... Нї! ми кажемо, що все має своє призначенє і так мусить бути!...

Але чого я властиво ту доторкнула ся! Мої погляди менї звістні, а хто иньший не буде дуже цїкавий знати фільозофічні висновки молодої дївочої душі. Довкола мене глухота́ і нудьга, а самій власні думки безнастанно пережувати, — то і томить і не доводить до нїчого.

Не маю нїкого, кого би мої думки і чутя в який небудь спосіб могли заняти хоч крихітку, на одну хвилинку. — Чи оно злишнє? Чи жіноче духове житє меньше цїкаве, як єї орґанїзм?... Справдї нїчим не цїкаве? — та ба! чого захотїлось!

Хто би мав мною занимати ся? Батька і матїр утратила я в такім молодім віцї, що і згадати важко, а коли дорога бабуня вмирала, мала я дванайцять років. Вуйко Іванович, ґімназияльний професор, і тїтка (она спольщена Німкиня), при котрих тепер жию, то... та нї! Лучше не згадувати. Очи мимохіть зайдуть слїзми, коло серця заболить, стисне і годї буде дальше писати...

Всї они менї не раді. Відчувала і пізнала я се з тої хвилини, в котрій лише зачала думати. Моє довге рудаве волосє давало кузинам та кузинкам причину до прикрих глумливих жартів та сьміху. Лице моє їм за „крейдяне“, а очи? Боже! наче я тому винна, що они для них за великі?

„Чого се ти глядиш так перед себе, наче би перший раз сьвіт побачила?“ — загомонить бувало на мене тїтка гостро, сердито. — А я прокину ся, мов та сполошена пташка. Кров у лице бухне, серце забє ся скорійше... Я бояла ся на тїтку або на кого небудь з домашних глянути сьміло, ба, навіть порядно очима повести. З часом привикла я не дивитись на нікого з людий, хиба лише на сьвіт ясний, широкий...

„Наталка ходить так, як би в неї було нечисте сумлїнє!“ — глумив ся часто найстарший кузин Муньо. „Нечисте сумлїнє не глядить нїколи правим людям в очи!“

Чи не має се мене болїти?

Я плакала по тихих ночах, що Бог дав менї такі великі очи... а одного разу, коли з дому порозходили ся всї і я лише сама одна лишила ся, забіглам нишком до сальону, де висїло велике зеркало і глипнула в него... Двоє великих синявосїрих... нї, зелених очий впялило ся сполохано в мене... і аж тепер я пересьвідчила ся, що они всї, всї що до одного говорили правду. І я від тої пори не дивила ся майже нїколи більше в зеркало; а коли й кинула часом в него оком, то чинила се лише тодї, як було конче потрібно. Але чому моя дорога бабуня любила ті очи і цїлувала? Ой, як часто цїлувала! — „Солодка моя малесенька русалонька“ — шептала притім, і великі тяжкі слези затемнювали єї вид. „Бог тебе не опустить — говорила потїшаючим голосом. — Він милосерний, добрий, а ти прецїнь сирота!... Нї, ти про те все будеш ще щасливою, не будеш вічно їсти хлїба ласкавого! Так, Наталочко, рибонько моя, так...“ А опісля дивила ся нерухомо перед себе, думаючи Бог зна́ над чим, і втирала слези з очий.

„Бабуню!“ — питала я раз — „чому ви якось то казали, що вам на мій вид накидує ся на силу думка, буцїм то я до терпіня вродила ся; і що коли я родила ся, жебраки та якісь убогі у дім наче кликані заходили і просили то молока то хлїба то гроший; се, казали ви, злий знак на будуче, не буду щастя мати... Бабуню? „Терпіти“ значить то, як когось щось дуже болить? Так на пр., коли тебе руки і ноги болять в мокре і холодне веремя? Так, бабуню?... Бабусенько моя золота!“

Але бабуня замісць відповіди цїлувала мене в очи та в чоло.

„Не зважай на мої слова, дитинко“ — відповіла, усьміхаючись якось сумно. „Я стара, тай... бачиш, у мене нема вже нї памяти доброї, нї думок ясних; говорю, от так, щоби не мовчати, не думаючи нїчого!

відписуваню ґрунтового податку задля елементарних шкіл, реформа устави о своїні, ріжні зелїзничі проекти, а в осени ще буджет на 1897 р. Вийде таке, що палата послів ухвалить за один рік богато важнїйших законів, як за минувших пять!

В послїднім часї чуємо в лїберальній прасї австрийскій роздразнений тон. Се характеристичне явище повтаряє ся вже кілька разів; тепер мають лїберали вправдї причину до несупокою, але они его самі завинили, хоч не хотять ся до того признати. Коли перед двома роками кабінет Віндішґреца взяв ся за пологаджене податкової реформи, лїберали, а передовсїм їх головний орґан Neue freie Presse наробила ґвалту, бо капіталїсти мали би після реформи платити податок. Коли-ж тепер реформу податкову принято, то знов таки N. fr. Presse зачинає атаки на кабінет Баденїого. До того не сповнили ся неузасаднені надії в справі бурмістра, а надто один з найвизначнїйших мужів лїберальної партиї, пос. др. Зіс, виступив з нїмецкої лївициї і не хоче нїяк цофнути сеї своєї постанови. Именно се послїдне наводить на лїбералів великий смуток. Они бачуть, як з Думрайхером, Пленером, і Відманом зачала ся сецесия найздібнїйших людий з тої партиї, а тепер виступ д-ра Зіса доказує, що лїберали утратили що найважнїйші свої підпори, а нїмецка лївиця близька свого кінця. Се бачить також N. fr. Presse і тому радить взяти ся до дїла, стати енерґічнїйшою проти кабінету Баденїого. Але то глас вопіющого на пустинї; годї конаючому взяти ся до працї, до котрої ще надто за житя не привик...

З кінцем сего місяця, дня 30-го, зберуть ся спільні делеґациї в Будапештї, хоч кажуть, що австрийска рада державна має радити аж до 7-го червня. Від сегорічної сесиї делеґацийної надіють ся богато цїкаво, именно деяких важних пояснень в справі заграничної полїтики. Доси удержує ся поголоска, що спільний мінїстер війни Кріґгаммер має по делеґациях уступити.

Угорщина сьвяткує своє тисячлїтє, а враз з тим підносять ся все більше голоси о гноблену немадярских народностий. До тих кликів долучила ся ще прикра демонстрация в Білгородї, де спалено прилюдно угорску хоругов. Усунений з тої нагоди префект полїциї став інспектором в мінїстерстві внутрішних справ, а против сего мусів австро-угорский амбасадор Шісль протестувати. Як справа буде залагоджена, не знати, але Мадяри задля неї дуже несупокійні і ставили в угорскім соймі вже дві інтерпеляциї. Вправдї старають ся компетентні власти їх успокоїти, але несмак остане ся на все з памяткою тисячлїтя.

Нїмеччина обходила день 10-го мая сьвяточно у Франкфуртї; того дня минуло 25 лїт від заключеня мира між Нїмеччиною а Францию. Франция мусїла відступити Альзацию і Льотаринґію, заплатити 5 мілїярдів франків военного відшкодованя і зробити Нїмеччинї великі уступки в торговельних зносинах. Се мало вплив як на одну так і на другу державу. В Нїмеччинї в наслїдок того мира повстало нове сильне цїсарство, а у Франциї република; але окрім того наступила значна зміна социяльна: Нїмеччина стала відразу краєм індустриї, до сего причинили ся ще великі грошї, а через те наступила ще більше ріжниця социяльна, настав час працї социял-демократів і социялїстів; у Франциї наступив зворот до консерватизму, котрий ще тепер досить сильний. Будь що будь, кн. Бісмарк, тодїшний зелїзний канцлер Нїмеччини, не надїяв ся таких наслїдків, і хоч як сильно боре ся нїмецке правительство з социялїзмом, его подолати доси не удало ся, противно социялїзм набирає чим раз більше сили. І бачимо немале диво: Північна Нїмеччина зовсїм не рухає ся в сьвяточний день, а полуднева торжествує так, що того дня арештовано около 50 осіб за образу маєстату в самім Франкфуртї!

Американьскі Сполучені Держави приготовляють ся до вибору нового президента, котрий відбуде ся дня 17-го червня. Делеґати до того вибору вже вибрані і є по більшій части прихильниками републиканьскої партиї. Хоч отже не можна ще знати, як випадуть вибори, все таки вигляди Мак Кінлея найбільші. Він знаний в Европі яко найзавзятїйший борець за великими митами між Америкою а Европою; єго то був проект з 1890 р., через велике мито не впускати европейских товарів до Америки. Однак ще иньша справа буде рішати при виборі: справа валюти. В Сполучених Державах жадають одні виключно панованя золота, а другі знов домагають ся полишеня срібної валюти. Очивидно всї цїкаві, як задивлює ся на сю справу Мак Кінлей, та тут він втяв рідку штуку: доси він ще не сказав в сїй справі своєї гадки, анї приватно або на якійсь розмові, і в сїм добачають справедливо велику зручність, бо Американцї дуже скорі до інтервю, а єго разу они якось не можуть дібрати ся до Кінлея. Се суть дві справи, котрі будуть рішаючими при виборі нового президента.

У Франциї відбули ся вибори до громадских рад. Радикали і социялїсти хотїли показати президентови Форови, що они мають силу в державі, але їм той доказ не удав ся, бо на 349 рад здобули умірковані 240, радикали 64, радикальні социялїсти 15, а социялїсти лише 7. Тим отже доказав сенат, що его опозиция против бувшого мінїстерства Буржоа опирала ся на волї народу, а тепер о ревізиї конституциї нема вже й бесїди.

Цїла Европа звертає тепер свою увагу на царску коронацию. Блеск того торжества наказує навіть Сербам і Мадярам приглушити шум з зачіпки хоругової, хоч мала Сербія рада би трохи понїграти собі в високу полїтику. Програма коронациї уложена вже докладно точка в точку. Заграничні держави заповіли своє заступництво, буде їх 34 мужчин а 11 женщин, але не буде анї одного з пануючих. Кажемо, що анї один не прибуде, бо чорногорский князь лежить слабий, а болгарского князя Фердинанда годї уважати самостійним князем, коли Туреччина називає его офіцияльно „маршалок Фердинанд, ґенерал-ад'ютант султана, князь Болгариї і намістник всхідної Румелиї“. Кажуть, що небавом по коронациї має вийти царский указ, котрим би запроваджено в Росиї часткову релїґійну терпимість. З огляду на обставини не хоче ся якось вірити тій поголосцї.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 19-го мая 1896.

Торжественна інсталяция впр. митрополита Аркадія Чуперковича відбула ся сегодня в катедральній церкві в Чернівцях. Площа перед катедрою була гарно прибрана в хоругви і вінки; перед нею був поставлений один баталїон піхоти враз з війсковою музикою. Депутация, що складала ся з трех сьвященників і трех мірян, впровадила серед звуку дзвонів впр. митрополита до катедри; відтак та сама депутация удала ся до президента ґр. Ґоеса яко цїсарского комісаря для інтронізациї. Серед вистрілів з моздирів і звуку дзвонів ввійшов президент до церкви, витаний впр. митрополитом в асистенциї численного духовеньства. Президент усїв на цїсарскім тронї, а впр. митрополит став на підвисшенім місци на серединї катедри; навколо него уставило ся духовеньство. Тодї відчитано передовсїм именоване президента ґр. Ґоеса пі-

„Я буду дуже, дуже, дуже щаслива, бабусенько!“ — запевняла я єї, притискаючи єї руку то до уст то до себе... а она почала молити ся...

Так, бабуня шептала молитву, а я, приклякнувши і спираючись ліктями на єї колїнах, числила морщинки, що поукладали ся над єї очима, і дивила ся нерухомо на єї долїшну губу, як она підчас шептаня судорожно тремтїла...

*

Десь недалеко ударив грім і луна гудїла, котила ся горами глухо, грізно, довго. Аж лячно ставало,

А опісля підняв ся вихор. Гей! який дикий, несамовитий! Величезні біляві маси мрак димлять ся з глубоких ярів в гору і мчать ся в скаженім поспіху в ту сторону, куди їх вітер гонить, а все понад шпилї тих величезних, лїсами вкритих гір, щоби вкінци підняти ся високо під небо і заслонити его або відлетїти кудись в безвісти... Коли слїджу за їх летом, здає ся менї, що мушу отворити рамена широко, щоб і мене понесли з собою в якусь незнану щасливу далечину...

На горі вітер колише стрункі сосни: а они як гнуть ся і клонять ся! Аж до мене в сьвітлицю долїтає їх стогін і шум. Але то дзвенить для мене — як пісня, завсїгди мила пісня. Я єї любила ще малою. Нераз пролежувала годинами під старезними смереками і їх лагідне шемранє вливало успокоюючо на так часто зворушену дитячу душу. Тепер, коли я без дорогої бабунї така осамочена і не маю нїкого, хто би мене розумів, ба, лиш розуміти хотїв, стали лїси і гори якимсь одиноким моїм сьвітом і притулком...

Від нас до лїса недалеко і я забігаю туди часто і тайком. Тїтка сердить ся, коли я на лїс лише вікном споглядаю; зве мене „лїнюхуючою химерницею“.

Що то значить: „химерувати“?

Коли я он-там на вершку гори або в глубинї лїса спиню ся нерухомо, то менї здає ся, що не маю по що до дому вертати. Там розходить ся грудь широко, легко, в серцю немов щось ясне, сильне прокине ся і оживає. — Там я і сьпіваю, нераз навіть з полохливими пташками на-випередки, любуючись власним голосом, як він далеко лїсом лунає — і нїби дзвенить. — Се так пречудно і весело, се так свобідно!

Зійшовши в низ, я не розказую нїчого.

Нї одно словечко не перехоплює ся через уста мої, що я там бачила, що пережила, яку міць принесла звідти в серцю. Як, трібуючи свої сили, потрясала молодими смереками, як ухопившись галузя старих дерев висїла немов мотильок, як гойдала ся; як спинаючось без відпочинку на гору, спочивала опісля в мягкім моху, глядїла в небеса; а там, хмари, прозоро білі, ледво замітні, улїтали попід ніжну синяву далеко... далеко...

„Ти знов принесла з собою якогось земляного воздуха в хату, мов би у гробі лежала!“— крикне, бувало, тїтка терпко і змірить мене пронизливо своїми зимними очима. А я через те вже й розбита. Слова ті немов мене бють. Мовчу. Що-ж їй і відповідати? Оно й так не здало би ся на нїчо. Яка-ж я чудна, злишна істота, на котру цїлий сьвіт сердить ся, особливо відколи моя дорога бабуня розпрощала ся зо мною на віки!

*

Домашні роботи сповняю спільно з „сестрами“, однак менї нїколи не можна вивести тїтку з критичного настрою супроти мене, вдоволити єї хоть чим-тим. І се зле і того не вдала, і сего не зрозуміла... Менї лише страх жаль стане, і я знов мовчу. — Нї, менї вже годї боронити ся!

„Чи в тобі кров замерзла, а уста занїміли, що ти нїколи анї не усьміхнеш ся і ходиш, мов та ледова краля?“ — загомонить тїтка насьмішливо на мене. А гуляю я, розвеселю ся з молодшими, розносе ся подекуди і сьміх мій городом, так і почую зараз: „Не знати, до чого ті сьміхи, до чого ті безвстидні авантури, чи може тому, що на сьвіті так тяжко жити?“

„То, мамочко, лиш тим можна дуріти, в котрих нема нї совісти нї чутя“ — поясняє Лена, моя ровесниця. А тїтка усьміхне ся і потакне головою.

„Справдї — чула я раз, як говорила тїтка до вуйка (а того я й до смерти не забуду) — доля з нами поступила дуже несправедливо. Окрім турботи о будучність власних дїтий, маємо ще клопіт з Наталкою. Чудний се обовязок, Мілечку! і звідки, питаю ся, приходимо ми до него? Як ти до того приходиш? Про себе я вже й не споминаю, я не журю ся нею, Мілечку, не журю ся анї цятеньки. Для мене остане ся се дївча раз на завсїгди лише накиненою чуженицею, хоч у моїй груди бє тепле серце. Але ти? З того, що она дитина твоєї сестри, не виходить ще, щоби ти кривдив свої дїти, бо то, що я видаю на ню, могла би лучше видати на свої дїти. Впрочім нехай би вже там до лиха і виростала собі, коби мала який гріш, а то — нїчо!

сарским комісарем для інтронізациї в німецкій, волоскій і рускій мові, а опісля знов декрет іменованя впр. митрополита також у всїх трех кравевих мовах (по нїмецки читав радник Помпе, по волоски секретар Ґрібовский, а по руски секретар Свораковский). По відчитаню декретів слїдувала сама інтронїзация. На промову президента відповів впр. митрополит по нїмецки, що буде всїма силами старати ся сповнити свою високу задачу, маючи на оці високе післанництво православної церкви. Гарну свою промову закінчив впр. митрополит окликом в честь цїсаря, а тоді хор питомців відсьпівав народний гимн по волоски.

По сїй церемонії відчитав консисторский совітник Реус по руски іменоване архимандрита Калїнескула заступником сьв. Синоду при інтронїзациї. Оба архимандрити-митрофори Калїнеску і Козуб попровадили тоді впр. митрополита на его трон, де о. Калїнеску мав ще по волоски і по руски гарну промову, запевняючи впр. митрополита о послушеньстві для него цїлого клиру і мірян і бажаючи єму осягнення витичеючої цїли. По відчитаню грамоти від сьв. Синоду наступило архиерейске богослужене, котре відбувало ся в волоскій і старославяньскій мові. По богослуженю відпровадила знов депутация в тім самім порядку, як при повитаню, президента ґр. Ґоеса, а опісля впр. митрополита домів. Сим закінчило ся гарне торжество, котре останесь православним вірним все в памяти. Піднести належить, що при цїлім торжестві слїдна була рівноправність між Волохами а Русинами і за се Русини вдячні компетентним сферам; нехай же руский нарід знає, що й найвисші сфери шанують его права.

Торжество скінчило ся, впр. митрополит Чуперкович вже введений у всї свої права. Нехай же буде єму суджено, правити православною церквою довгі лїта на справдїшне добро всїх православних вірних, так Русинів як Волохів!

Нумізматична збірка епископа Ступницкого. В тій справі одержуємо ще одно письмо з Підбужа: „Відкликуючи ся на замітку в ч. 95 *Буковини*, що цїла збірка нумізматична і медалїв пок. епископа Ступницкого опинила ся в чужих руках віденьских торговців, доношу, що 1865 р., коли пок. Ступницкий був ще канцлером митроп. консисториї у Львові, показував він менї медаль бронзовий, вибитий на памятку прилучення Галичини до Австриї. Був се медаль більший і грубший від талара. На медали було представлено: Сидить женщина у короні на тронї, (цїсарева Мария Тереса), а перед нею клячить на однім колїнї козак і складає перед ноги цїлий пук хоругов. Відома річ, що Австрия забрала Галичину не яко край польский, але яко край руский, на котрий робила собі право титулом короля Угорщини. — Ще за житя еписк. Ступницкого просив я его свояка о. Льва Козаневича, котрий адмінїстрував его добра, щоби постарав ся, щоби сей медаль не пропав. Але епископ небавом помер. І здає ся, та для Русинів австрийских важна памятка на віки пропала, а може єї хто і нарочне затратив, щоб не підживлювати у Русинів австрийских надії, що они можуть яко Русини мати в Австриї будучину. — *Титко Ревакович*“.

Іменованя. Ад'юнкт Йосиф Розек у Вижницї іменований інспекцийним комісарем лїсів, управитель лїсів Евгенїй Ґуцман лїсничим при дирекциї релїґійного фонду в Чернівцях. — Концепіст австрийских державних зелїзниць др. Йосиф Мучковский і ад'юнкт прокураториї скарбу др. Ювенал Розвадовский іменовані провізоричними секретарями прокураториї скарбу у Львові.

Презенти одержали: в епархії львівскій оо. Александер Левіцкий, завідатель Олеська, на Олесько, Омелян Білиньский, завід. Солонки, на Русятичі, Іван Рейтаровский, завід. Девятник, на Голоско вел., Ос. Зацерковний, завід. Сїхова, на Сїхів, Кирило Левіцкий, завід. Ражнева, на Бортники, Мих. Ваврик, приходник Кутищ, на Черницю і Іван Бачиньский, завід. Синевідска нижного, на Синевідско нижне. В епархії перемиській презенти одержали: Мирон Лазоришак на Чашин, дек. ольховецкого, і І. Сабарай на Іскань, дек. бирчаньского.

Руске Товариство жіноче в Городенцї устроює в память Тараса Шевченка при ласкавій участи коломийского „Бояна“ і балинецкого хору селяньского в недїлю 31-го мая в салї ради повітової в Городенцї вечерницї, на котрі видїл товариства жіночого всю місцеву і доокрестну інтелїґенцию міщан і селян, почитаючих память нашого незабутного Кобзаря, запрошує. Сьвяткованє розпічнє ся о 4-ій год. пополудня відчитом про житє і значінє Т. Шевченка на Руси, хор балинецкий відсьпіває „Завіщанє“ Шевченка-Вербицкого, а члени читальні балинецкої відограють аматорске представлене „Знімчений Юрко“. Відтак декламациї і хори.

О годинї $^1/_2$8 розпічне ся друга часть проґрами з хорами коломийского „Бояна“, балинецкого хору, грою на фортепіянї і скрипцї, декламациями, а на закінчене живий образ.

По білети на вечерницї можна зголошувати ся уже тепер до „Народної Торговлї“ в Городенцї.

Цїна вступу: крісло 1 зр., вступ для селян, учеників і ґарнізону 20 кр. Білети фамілійні на 3 особи 2 зр. Дохід призначений для цїлий „Товариста жіночого в Городенцї“.

Убійник власної жінки. В недїлю зраня о 4-ій год. приступив селянин Іван Звекля в Боянах до своєї сплячої жінки і стрілив в ню з рушницї. Жінка Доминика, поцїлена в саме серце померла в тій хвили. Она мала 32 лїт і була матерю двох дїтий. Що було причиною сего убийства, доси не вияснене. Звекля є маючий господар і доси жив в згоді із своєю жінкою. Послїдними днями був якийсь неспокійний, отже догадують ся, що в нападі божевільства допустив ся злочину.

Складки. На руску друкарню зложив проф. др. Коцовский у Львові 5 зр., уч. Лупуленко з Зеленева 1 зр. 50 кр.; доси разом **658 зр. 73 кр.** — На бурсу для бідних учеників при Народнім Домі в Чернівцях жертвував уч. Лупуленко з Зеленева 2 зр., доси разом **24 зр.**

Телеґрами „Буковини“.

3 дня 19-го мая 1896 року.

Відень. Майже всї віденьскі часописи зарядили з нагоди смерти архикнязя Кароля Людвика осібні виданя, в котрих підносить ся бистрий дух і добре серце покійного і щире співчутє всїх підданих для улюбленого цїсаря і родини покійного. Осібне виданє урядової Wiener Ztg. зазначує визначний удїл покійного в розвою нашої вітчини, его дїяльність для штуки і наук, взагалі для працї і мира.

Відень. Сегодня о $^1/_2$ 10 год. перед полуднем приїхав архикнязь Франц Фердинанд, найстарший син архикнязя Кароля Людвика, і з двірця поїхав впрост до Шенбруну, де лежить покійний.

Відень. Архикнязь Евгенїй виїзджає завтра о $^3/_4$ 3 год. пополудни яко заступник цїсаря осібним двірским поїздом на царску коронацию до Москви.

Що-ж бо значать ті чотири сотки і тих кілька срібних ложечок та тих прочих лахів, що остали ся їй по твоїй матери і єї родичах? Окрім того, Мілечку, она не симпатична. О! я передвиджую, передвиджую доленьку моїх синів! Я знаю вже від тепер, що она накине ся одному з них на карк, а як нї, то вчіпить ся одної з дївчат; а они, звістно, добрі, то й будуть єї терпіти. Ти гадаєш, що нї?“

„Я гадаю, Павлинко, що нї. Я не журюсь нею. Она віддасть ся. Ти не вважаєш, Павлинко, она гарна“...

„Гарна?! ха-ха-ха! Приглянь ся лише, будь ласкав, близше тій красї, тим довгим рудавим косам, котрих ніяк по модному не укладеш на голові, — тому чисто крейдяному лицю з тими зеленими нелюдскими очима, і скажи тоді, чи она гарна! Ти не дивись, що в неї уста такі червоні — се хороблива червоність; за те в неї в лици нема нї цятеньки крови. Пригадай лиш собі, яка *я* була в єї віцї. Ти забув уже, Мілечку, що мене молодїж не звала инакше, як „Мария Тереса“? *Я* була гарна, *я* визначала ся межи всїма, але она?!... Окрім того она страшно зарозуміла. Ти не бачиш? Она й головою не поверне в ту сторону, де находять ся молоді люди, очий не підведе. Одним словом, незносне сотворінє! Іритує і дражнить мене на кождім кроцї. Придивись напр., кілько она по вечерках гуляє, і чи який молодий хлопець сяде біля неї балакати? Все лиш якісь старші вештають ся коло неї!“

„Се правда, — відповів вуйко сумовито. — Она подобає ся більше старшим. Менї вже кілька разів прийшло ся від старших почути: „У вас дуже інтересна сестрінниця!“

„Видиш? В нїй есть щось, що відпихає молодїж. Дивись, як наша Леночка розмовляє з молодїжю, як єї хлопці роєм обступають; а дивись на ню. Ах, мене нераз аж розпука огортає, що она све ся моєю своячкою. Онгдии я говорила їй, щоби була супроти мужчин приязнїйшою, привітнїйшою, не поводилась, як та статуя мовчаливо та із спущеними віями. „Відстращуєш, (кажу їй) і найглупійшого дансера від себе!“ — А она, Мілечку, — Матїнко Божа! — витріщила тоті свої очиска на мене, кров бухнула їй в лице... з лютости, розуміє ся... устами лише так по свому зґірдливо рушила і не відповіла анї одним словечком! У вікно на улицю то вміє й годинами дивити ся, або романи і иньші безбожні дурници читати. Недавно знов найшла я книжку під єї подушкою в постели. Ну! почула она вже своє! Тобі, Мілечку, я все прощу, але що ти позволив їй книжки читати, того не прощу тобі нїколи. Ти мабуть бабою останеш ся во вік віки!

„Годї, душко, годї; чого іритувати ся?“ — втихомирював вуйко спокійно, як се було в него в звичаю. — Я їй в день ангела не хотїв нїчого відмовити, так як і своїм дїтям: а она й не просила більше, як лише того, щоби в вільних хвилях і по домашній працї могла „читати“.

„Коли має вільну хвилю, то най ґафтує або шиє. Але она хоть яка велика і здорова, то і до того не здатна. Правда, до читаня то лиш гадь собі вигідно, диви ся в перед себе, і вважай, щоби замісць одної картки не обернути нараз дві. Боже мій, Боже, з тої дївчини не вийде нїколи щось порядне, хоч би я й не знати кілько неустанної працї і науки завдавала собі з нею!

„Ну, ну, нехай уже... не велике дїло! Она сирота і, бачиш, одна з тих істот, над котрими добрі люди мусять і без любови мати милосердє. Я... видиш... я єї... люблю, Павлинко. Менї здає ся, що она добра дитина. Впрочім... все-ж таки она доньна моєї одністької сестри. Лише — що правда — коби то хлопець, а то дївча“...

„Аяк-же, дївча, — гомонїла тїтка — а то камінь дома. Коби хоть що-то, кажу, були їй родичі лишили, а то нїчого, хоть буком гони. Я не знаю, мабуть кождий крейцар, що заробили, проїдали!“

„Та де проїдали, Павлинко! Парафія була худа. А потому він... обертав кождий феник на книжки, на то дрантє, що осталось їй опісля. Бог его знає, що задумував він з ними межи мужиками на селї! Щось то він був менї раз споминав, що мусить дещо для своєї Наталки скласти. Та не умів бідака нїчого скласти. Смерть так і захопила обоїх і на тім скінчило ся“.

Замовкли.

„Павлинко?“

„Що, Мілечку?“

„Не буде там уже далї кава готова? Я щось наче голод чую. Леґуміни не ситять мене нїколи!“...

Я досить чула.

(Дальше буде).

Віде́нь. Урядова Wiener Ztg. оголошує закон о пенсиях урядників, окрім того два розпорядженя міністерства внутрішних справ що-до заключених між Австро-Угорщиною а Росиею і Австро-Угорщиною а Італією умов о осібних санітарних зарядженях в руху в пограничних частях держав в часї холери. Умови заключені на підставі правил санітарної комісиї в Дрезднї. Постанови умов мають практикувати ся в териториї десять кільометрів від границї. Умова з Італією відносить ся також до руху на морю.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Рух поїздів зелїзничих
важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Віднї, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Віднї, Кракова . . .	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова .	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Віднї, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	$8^{\underline{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Віднї	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Віднї . .		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Віднї, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.